

Valtuuskunnan asettaminen Euroopan neuvoston 4. huippukokoukseen Reykjavikissa 16.-17.5.2023

Euroopan neuvosto (EN) on hallitusten välinen järjestö, joka keskittyy ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseen. Järjestö perustettiin 1949, mikä tekee siitä Euroopan vanhimman yhteistyöjärjestön. EN:lla on 46 jäsenvaltiota mukaan lukien kaikki EU-maat. Suomi liittyi EN:n täysjäseneksi vuonna 1989. Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainassa johti Venäjän erottamiseen EN:sta maaliskuussa 2022.

EN:n tärkeimpänä keinona ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen edistämässä ovat sitovat sopimukset ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) tuomioiden täytäntöönpanon valvonta. Kaikkiaan EN on saanut aikaan yli 200 kansainvälistä sopimusta, joista tunnetuin on Euroopan ihmisoikeussopimus. Suomi on ratifioinut runsaat 110 EN:n sopimusta.

Suomen pitkäaikaisia prioriteetteja EN:ssa ovat olleet EIT:n ja niin sanottujen monitorointimekanismien työn tukeminen. Suomen muita temaattisia prioriteetteja ovat muun muassa syrjimättömyys, tasa-arvo, vähemmistöjen ja sosiaaliset oikeudet sekä teknologia ja tekoäly. Uudemmissa aiheista Suomi on painottanut esimerkiksi ympäristön ja ihmisoikeuksien välistä yhteyttä. Euroopan ihmisoikeusvaltuutetun tehtävä on perustettu Suomen aloitteesta. Myös EN:n parlamentaarisen yleiskokouksen (PACE) toteuttama ihmisoikeus- ja demokraatiatilanteen monitorointi jäsenmaissa on ollut Suomen aloite. Suomi myös tukee kansalaisyhteiskunnan osallistumista EN:n työhön.

EN:n 4. huippukokous järjestetään Reykjavikissa 16.-17.5.2023. Huippukokous ei ole EN:n päättävä elin. Reykjavikin huippukokous tarjoaa momentumia vahvistaa EN:n asemaa Euroopan johtavana ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen edistäjänä tilanteessa, jossa Venäjän hyökkäyssota haastaa liberaalia poliittista järjestelmää ja monenkeskistä diplomatiaa. Osallistuvien valtion- ja hallitusten päämiesten odotetaan vahvistavan sitoumuksensa EN:n perusarvoihin ja Ukrainan tukemiseen. Euroopan vanhinta integraatiojärjestöä halutaan vahvistaa tarjoamalla parempia työkaluja vastaamaan sen jäsenmaissakin näkyvään demokratian taantumaa ja oikeusvaltiokriisiin.

Huippukokouksen ohjelma sisältää ensimmäisenä päivänä avajaistilaisuuden, valtion- ja hallitusten päämiesten temaattiset pyöreän pöydän keskustelut ja illallisen sekä toisena päivänä yleiskeskustelun ja päätöstilaisuuden.

Huippukokoukseen osallistuu EN:n jäsenvaltioiden lisäksi tarkkailijavaltioiden, EU:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen edustajia. Edellinen EN:n huippukokous järjestettiin Varsovassa vuonna 2005 ja tuolloin Suomesta osallistui Tasavallan presidentin johtama valtuuskunta.

Esitetään, että valtioneuvosto esittäisi, että Tasavallan presidentti asettaa valtuuskunnan Euroopan neuvoston 4. huippukokoukseen Reykjavikiin 16.-17.5.2023 alla olevan esityksen mukaisesti sekä oikeuttaa ulkoministeriön määräämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja avustajat.

Suomen valtuuskuntaa johtaisi

Sauli Niinistö
Tasavallan presidentti

Valtuuskunnan varapuheenjohtajana olisi

Nina Nordström
suurlähettiläs
Suomen pysyvä edustusto Strasbourgissa

Valtuuskunnan jäseninä olisivat

Anu Laamanen
suurlähettiläs
Suomen Reykjavikin-suurlähetystö

Petri Hakkarainen
ulko- ja turvallisuuspoliittinen neuvonantaja
Tasavallan presidentin kanslia

Erik Lundberg
apulaisosastopäällikkö
ulkoministeriö

Riikka Hietajärvi
viestintäpäällikkö
Tasavallan presidentin kanslia

Anna Eronen
komentajakapteeni
Tasavallan presidentin 3. adjutantti
Tasavallan presidentin kanslia

Tarja Kangaskorte
yksikönpäällikkö
ulkoministeriö

Ari Tenho
ulkoasiainsihtööri
ulkoministeriö

Iiris Määttä
avustaja
ulkoministeriö